

פרשת עמותת "מסעדנים חזקים ביחד": ביהמ"ש העליון מרשיע את מנכ"ל העמותה לצד ביקורת חריפה על רשות התחרות

עדכוני לקוחות

אתמול (4.2.2025) החליט ביהמ"ש העליון לבטל את החלטת ביהמ"ש המחוזי ולהרשיע את מנכ"ל עמותת "מסעדנים חזקים ביחד" בעבירה של קביעת קו פעולה בידי איגוד עסקי לפי סעיף 5 לחוק התחרות. לצד זאת, בית המשפט העליון בחר לבקר באופן חריג את רשות התחרות בכל הנוגע לשיקולי הרשות בהעמדה לדין בעבירות שאינן מן ה"הגרעין הקשה" של חוק התחרות.

בשנת 2022 הוגש כתב אישום נגד עמותת "מסעדנים חזקים ביחד" ומנכ"ל העמותה עקב התבטאויות פומביות של המנכ"ל בתקשורת אשר כללו אמירות לגבי העלאת מחירים צפויה בענף המסעדנות. מנכ"ל העמותה מסר בראיונות לתקשורת כי ישנה עליית מחירים משמעותית בחומרי הגלם ובמוצרים המיובאים מחו"ל ולכן על מנת לשמור על מתח רווחים שממילא אינו גבוה בענף המסעדנות אין ברירה אלא להעלות מחירים וכי המחירים יעלו בשקלים בודדים בין 5%-10%.

רשות התחרות הגישה כתב אישום כנגד העמותה והמנכ"ל מאחר שהתבטאויות אלה היוו לשיטתה המלצה על קו פעולה העלול לפגוע בתחרות בידי איגוד עסקי.

המנכ"ל הודה בעבירה המיוחסת לו במסגרת הסדר טיעון אך ההסדר לא כלל הסכמה בנוגע לעונש או לביטול ההרשעה וההליך נסוב סביב עניין זה. ביהמ"ש המחוזי החליט כי מדובר במקרה חריג לכלל שלפיו מקום בו הוכחה אשמתו של אדם יש להרשיעו בדין והרשעת המנכ"ל בוטלה לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי. רשות התחרות ערערה על ההחלטה בנימוק כי עבירת הסדר כובל הינה עבירת ליבה בחוק התחרות וכי יש להרשיע בגינה.

השורה התחתונה: בית המשפט העליון קיבל את הערעור והרשיע את מנכ"ל עמותת המסעדנים בעבירה של הסדר כובל, אך לא גזר עליו עונש של מאסר בפועל. נאמר בפסק הדין שככלל יש להרשיע על עבירות של הסדר כובל ואי הרשעה שמורה למקרים נדירים בלבד. לצד זאת, בית המשפט העליון מתח ביקורת קשה על שיקולי העמדה לדין של רשות התחרות לאור העובדה שלמקרה המדובר אין השפעה רוחבית על התחרות ועל הציבור. כדבריו: **"מצופה כי משאבי המערערת יופנו לכל אותם מקרים המצויים בליבת חוק התחרות הכלכלית, ומאופיינים בפגיעה רוחבית, קשה ועמוקה בתחרות החופשית; ובהשפעה, של ממש, על חיי היום יום של אזרחי המדינה, הנתונים לאותן גזרות כלכליות ועליית מחירים גואה".**

מהי עבירת "קביעת קו פעולה בידי איגוד עסקי"

סעיף 5 לחוק התחרות קובע כי **"קו פעולה שקבע איגוד עסקי לחבריו או חלקם העלול למנוע או להפחית תחרות בעסקים ביניהם, או קו פעולה כאמור שהמליץ עליו לפניהם, יראו כהסדר כובל"**.

כלומר, כל קביעה או המלצה בדבר נקיטת קו פעולה, שעלול לפגוע בתחרות בין חברי האיגוד, היא אסורה. הצדדים הפוטנציאליים להסדר כובל אסור שכזה הם האיגוד העסקי וכל אחד מחבריו שפועל על-פי ההסדר.

איגוד עסקי מוגדר בסעיף 1 לחוק התחרות כ- "**חבר בני אדם, בין מאוגד ובין שאינו מאוגד, שמטרתו, כולן או חלקן, הן קידום ענייניהם העסקיים של החברים בו**". כלומר, איגוד עסקי הוא כל גוף המייצג את האינטרסים העסקיים של החברים בו ללא קשר לאופן שבו הוא מאוגד או מכונה - "ועד", "עמותה", "הסתדרות", התאחדות" וכדומה.

להלן מספר דוגמאות מובהקות לקווי פעולה אסורים:

- קביעה/המלצה בדבר גביית תעריף אחיד, תעריף מינימום או תעריף מקסימום.
- קביעה/המלצה בדבר השתתפות או אי השתתפות במכרז, לרבות המחיר שיוצע במכרז.
- קביעה/המלצה בדבר סוג הלקוחות עימם יעבדו חברי האיגוד העסקי.

אנו ממליצים לאיגודים עסקיים לקבל ייעוץ משפטי מקדים לפני מתן כל הוראה, המלצה או הכוונה כזו או אחרת של חברי האיגוד לנקוט בקו פעולה כלשהו. הוראה או המלצה אסורה כאמור יכולה להיות במסגרת התבטאות פומבית כלשהי (למשל: ראיון לתקשורת), בתקנון האיגוד או בכל מסמך או צורת תקשורת אחרת.

אנשי קשר

שירן סופר
שותפה

אבנר פינקלשטיין
שותף